

WO.053.24.2023.SB

Kraków, 19 stycznia 2024 r.

**Mieszkańcy miejscowości Piekielnik
Gmina Czarny Dunajec**

Dotyczy: petycji z 16.11.2023 r. w sprawie planowanej budowy stacji bazowej telefonii komórkowej w miejscowości Piekielnik

Szanowni Państwo,

sprzeciwiają się Państwo planowanej budowie masztu telefonii komórkowej 5G na działce ewidencyjnej nr 7085/2, obręb Piekielnik, ze względu na lokalizację w obszarze cennym przyrodniczo i krajobrazowo. Teren pod inwestycję objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Dunajec. Jak sami Państwo wskazują, w terenie tym obowiązuje zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych, z **wyjątkiem m.in. urządzeń komunikacji**, gospodarki wodnej i infrastruktury technicznej, niezbędnych dla potrzeb lokalnych. Twierdzą Państwo, że:

- 1) w powszechnie obowiązujących przepisach oraz w Słowniku Języka Polskiego PWN nie ma definicji użytego w planie wyrażenia „urządzenia komunikacji”,
- 2) ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – jako wpływających bezpośrednio na sposób wykonywania prawa własności nieruchomości – nie można interpretować rozszerzająco.

W przepisach prawa znajdują się sformułowania, takie jak: „urządzenia telekomunikacyjne”, „środki komunikacji elektronicznej”, „transport i komunikacja”, „komunikacja lotnicza”. Słowa „komunikacja” i „urządzenie” są powszechnie używane i należy je rozumieć tak, jak się je stosuje w języku polskim.

Słownik języka polskiego PWN podaje następującą definicję wyrazu „komunikacja”:

- 1) ruch środków lokomocji między odległymi od siebie miejscami; też: drogi, szlaki i środki lokomocji,

- 2) przepływ informacji między urządzeniami, np. telefonami lub komputerami,
- 3) przekazywanie i odbieranie informacji w bezpośrednim kontakcie z drugą osobą,
- 4) możliwość przedostania się z jednego pomieszczenia lub miejsca do drugiego.

Jak widać, słowo to ma szerokie znaczenie, które obejmuje zarówno drogi i środki lokomocji, jak również środki do przekazywania informacji, czyli telekomunikację (Słownik języka polskiego PWN definiuje ją jako „przesyłanie dźwięku i obrazu na odległość”). Nie można zatem mówić o rozszerzającej wykładni przepisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Dunajec, jeśli na jego podstawie Starosta Powiatu Nowotarskiego wydaje decyzję o pozwoleniu na budowę urządzeń telekomunikacyjnych. Wyrażenie „urządzenia komunikacji” ma bowiem obszerny zakres – mieszczą się w nim zarówno urządzenia służące do przemieszczania się ludzi, jak i do zapewnienia łączności między nimi.

Stacja bazowa telefonii komórkowej to urządzenie wyposażone w antenę fal elektromagnetycznych, często na wysokim maszcie, łączące terminal ruchomy (telefon komórkowy) z częścią stałą cyfrowej sieci telekomunikacyjnej. Jest ona zakwalifikowana w polskim prawie jako **inwestycja celu publicznego**. Tym pojęciem określa się działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne) oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny), bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania.

Jak nazwa wskazuje, wykonywane są w celach publicznych, takich jak np.:

- 1) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- 2) wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;
- 3) wydzielanie gruntów pod lotniska, urządzenia i obiekty do obsługi ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, oraz budowa i eksploatacja tych lotnisk i urządzeń;
- 4) budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także

innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;

- 5) budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz;
- 6) budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego¹.

Na pierwszym miejscu wymieniona jest **łączność publiczna**. Ustawodawca ją zdefiniował jako „infrastrukturę telekomunikacyjną służącą zapewnieniu publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w rozumieniu przepisów prawa telekomunikacyjnego”. Kwestia zakwalifikowania budowy stacji bazowej telefonii komórkowej do inwestycji celu publicznego nie budzi więc wątpliwości w obecnym stanie prawnym.

Każda nowa inwestycja ingeruje w wiele komponentów środowiskowych, w tym wpływa na zdrowie ludzi – czy to w fazie realizacji, czy podczas eksploatacji. To ustawodawca określa, które inwestycje mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, a które tylko potencjalnie². W przypadku tych pierwszych przeprowadza się ocenę oddziaływania na środowisko, w tym sporządza raport, w którym szczegółowo te oddziaływania są opisane. W drugim przypadku ocena odbywa się, gdy organ tak zdecyduje na podstawie danych opisujących wpływ przedsięwzięcia na środowisko w mniejszej szczegółowości.

Dla tych przedsięwzięć trzeba zawsze uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, w której organy wydające decyzję (wójt, burmistrz czy regionalny dyrektor ochrony środowiska) nakładają na inwestora obowiązek wykonania szeregu działań minimalizujących zidentyfikowane uciążliwości dla środowiska.

¹ Art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344, 1113, 1463, 1506, 1688, 1762, 1906 i 2029).

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839 oraz z 2022 r. poz. 1071 i 1724).

Po nowelizacji przepisów prawa w 2022 r. instalacje radiokomunikacyjne, a więc także stacje bazowe telefonii komórkowej, zostały **wykreślone z katalogu przedsięwzięć** mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Nie są już przedmiotem oceny z punktu widzenia ich oddziaływania na środowisko i nie wymagają decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Budowa stacji bazowej telefonii komórkowej w miejscowości Piekielnik jest planowana w Południowomałopolskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, na którym obowiązują m.in. zakazy³:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 5) budowania nowych obiektów budowlanych w wyznaczonych strefach (...) oraz w pasie szerokości 10 m od:
 - a) linii brzegów rzek (...), w ich rzeczywistym przebiegu w terenie,
 - b) linii brzegów naturalnych zbiorników wodnych,
 - c) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne

³ Uchwała Nr XX/274/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego poz. 3482).

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy te jednak nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego⁴.

Należy podkreślić natomiast, że decyzja o pozwoleniu na budowę inwestycji celu publicznego nie zezwala jednocześnie na wykonywanie czynności zakazanych w stosunku do roślin, zwierząt i grzybów z gatunków chronionych⁵.

W przypadku stwierdzenia ich występowania w obszarze planowanym do zabudowy inwestor musi rozpoznać, czy w wyniku zamierzenia budowlanego nie dojdzie do złamania zakazów wobec tych gatunków. W sytuacji potwierdzenia obecności gatunków chronionych i ich siedlisk, inwestor zobowiązany jest do uzyskania zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska (lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska – w zależności od gatunku i zakazu). Samo złożenie wniosku nie jest jednak równoznaczne z uzyskaniem zezwolenia, które może być wydane wyłącznie w ściśle określonych przepisami przypadkach – po spełnieniu przesłanek opisanych w art. 56 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Każda z nich jest rozpatrywana indywidualnie na podstawie stanu faktycznego i stanu prawnego istniejących we wszczętej sprawie administracyjnej.

Instalacje radiokomunikacyjne, w tym również stacje bazowe telefonii komórkowej są nieodłącznym elementem krajobrazu w dzisiejszym świecie. Rozwój sieci 5G, związana z tym ekspansja infrastruktury oraz budowa infrastruktury operatora P4 powoduje, że w każdej gminie znajduje się lub będzie się znajdować kilka stacji bazowych.

Urządzenia te, ze względu na swoje gabaryty, niewątpliwie stanowią element dysharmonijny, mogący zmniejszyć estetykę i zaburzyć naturalny charakter krajobrazu. A krajobraz jest nieodłącznym elementem naszego otoczenia, stanowiąc jego estetyczną i wizualną wartość. Podstawowym celem ochrony krajobrazu jest zachowanie istniejących i przywrócenie utraconych w wyniku działalności człowieka walorów krajobrazowych. Odpowiednie gospodarowanie krajobrazem i jego ochrona mają wpływ na wiele aspektów, m.in. na zachowanie ekosystemów

⁴ Art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890).

⁵ Określonych w rozporządzeniach Ministra Środowiska z dnia:

- 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380).

i różnorodności biologicznej, rozwój turystyki i rekreacji, wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju czy zachowanie dziedzictwa kulturowego, jak również kształtowanie poczucia estetyki.

Budowa stacji bazowej telefonii komórkowej jest obecnie w Polsce łatwiejsza, jednak wciąż jest to instalacja **emitująca pole elektromagnetyczne**. Z tego powodu jej działanie podlega przepisom prawa w zakresie ochrony środowiska przed tego typu emisjami⁶. Inwestor musi wykonać obowiązki, m.in. takie, jak:

- 1) wykonanie koniecznych pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku bezpośrednio przed rozpoczęciem użytkowania instalacji,
- 2) dotrzymanie w miejscach dostępnych dla ludności dopuszczalnych poziomów pola elektromagnetycznego⁷ oraz
- 3) zgłoszenie instalacji do organu ochrony środowiska wraz ze sprawozdaniem z wykonanych pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych.

Odpowiednia ochrona przed polami elektromagnetycznymi emitowanymi przez instalacje radiokomunikacyjne jest zatem w Polsce prawnie zapewniona.

Z poważaniem,

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Krakowie**

Rafał Rostecki

/podpis elektroniczny/

Do wiadomości:
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego (ESP)

⁶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 877, 1506, 1688, 1719, 1762, 1890, 1963 i 2029).

⁷ Określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448).